Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15898

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi (AS??), cerrahi giri?im geçiren hastalar?n ameliyat sonras? dönemdeki iyile?me düzeylerini ve kalitesini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, Hande Cengiz ve Deniz Aygin (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an hasta popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r. AS??, hastan?n fiziksel, psikolojik ve sosyal i?levsellik alanlar?ndaki toparlanmas?n? çok boyutlu olarak ölçerek, postoperatif bak?m?n etkinli?inin izlenmesine olanak tan?r.

Ölçe?in orijinal yap?s?, hastan?n taburculuk sonras? ya?am kalitesini ve günlük aktivitelere dönü? h?z?n? de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Türkçe adaptasyon, bu kritik de?erlendirme arac?n?n Türkiye'deki sa?l?k profesyonelleri taraf?ndan klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?lmas?n? sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ameliyat sonras? iyile?me, Postoperatif bak?m, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Cerrahi giri?im.

Yazarlar

Hande Cengiz, Deniz Aygin

Amaç

Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi'nin temel amac?, hastalar?n cerrahi müdahale sonras?ndaki toparlanma sürecini objektif ve standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Geleneksel olarak sadece hastanede kal?? süresi veya komplikasyon varl??? ile ölçülen iyile?me kavram?n?n ötesine geçerek, hastan?n genel iyi olu? halini ve ya?am kalitesini ne ölçüde geri kazand???n? de?erlendirmeyi hedefler.

Bu araç, klinisyenlerin ve ara?t?rmac?lar?n, postoperatif bak?m protokollerinin etkinli?ini de?erlendirmesine, iyile?me sürecindeki sapmalar? erken te?his etmesine ve böylece bireyselle?tirilmi? bak?m planlar? olu?turmas?na olanak tan?r. Türkçe uyarlama çal??mas?, bu kritik arac?n ulusal düzeyde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?ma sunulmas?n? sa?lam??t?r.

Yap?

AS??, postoperatif toparlanmay? çok boyutlu bir süreç olarak ele al?r ve genellikle üç veya dört temel faktör etraf?nda ?ekillenen bir yap?ya sahiptir. Temel olarak odakland??? alanlar ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Fizyolojik ?yile?me: A?r? düzeyi, bulant?, i?tah, uyku kalitesi ve mobilite gibi fiziksel semptomlar?n kontrolünü içerir.
Duygusal/Psikolojik ?yile?me: Anksiyete, depresyon, genel ruh hali ve stresle ba?a ç?kma yetene?i gibi hastan?n duygusal durumunu yans?t?r.
Fonksiyonel ?yile?me: Günlük ya?am aktivitelerini (GYA) yerine getirme yetene?i, i?e veya sosyal ya?ama geri dönü? h?z? ve ba??ms?zl?k düzeyini ölçer.

Bu yap?, sadece cerrahi yaran?n iyile?mesini de?il, ayn? zamanda hastan?n bütüncül olarak topluma ve normal ya?am düzenine geri dönü?ünü kapsamaktad?r.

Geçerlik

AS?? Türkçe versiyonunun geçerlik çal??mas? (Cengiz ve Aygin, 2019), yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanm??t?r. DFA sonuçlar?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örneklemde de kabul edilebilir uyum indeksleri ile korundu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in teorik yap?s?na uygun oldu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, AS?? puanlar?n?n di?er ya?am kalitesi ve sa?l?k durumu ölçümleriyle anlaml? ve beklenen yönde korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in klinik olarak anlaml? bir de?erlendirme arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k (içsel güvenirlik) ve zamana kar?? kararl?l?k (test-tekrar test güvenilirli?i) yöntemleriyle incelenmi?tir. Cengiz ve Aygin (2019) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa de?eri) yüksek bulunmu?tur (genellikle 0.80'in üzerinde). Bu durum, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? postoperatif iyile?me yap?s?n? ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-tekrar test güvenilirli?i analizleri de, stabil klinik duruma sahip hastalarda farkl? zamanlarda yap?lan ölçümler aras?nda yüksek bir korelasyon oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, AS??'nin tekrarlanan uygulamalarda kararl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla Faktör Analizi temel bir istatistiksel yöntem olarak kullan?lm??t?r. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), verilerin orijinal ölçe?in öngördü?ü boyutlara (Fizyolojik, Duygusal, Fonksiyonel vb.) ne kadar uydu?unu test etmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Analizler sonucunda elde edilen model uyum indeksleri (örne?in, Ki-kare/serbestlik derecesi oran?, CFI, TLI ve RMSEA de?erleri), modelin verilerle kabul edilebilir veya iyi düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu, AS??'nin Türkçe versiyonunun kültürel ve dilsel adaptasyona ra?men orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Language Available: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal dil)

Population Group: Cerrahi giri?im geçirmi? hastalar.

Age Group: Yeti?kin Popülasyon (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details: Elektif veya acil cerrahi müdahale geçirmi?, bili?sel olarak ölçe?i yan?tlayabilecek yeterlili?e sahip hastalar.

Test Methodology: Hastan?n kendi bildirimine dayal? (Self-Report) bir ölçektir. Postoperatif dönemde belirli aral?klarla (örne?in 1. gün, 7. gün) uygulanmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Postoperatif ?yile?me ?ndeksi, Cerrahi hem?ireli?i, Kalite de?erlendirme, Klinik ölçüm, Sa?l?k sonuçlar?, Hasta bildirimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: hande@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hande CENG?Z)

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi (Sorumlu yazar?n kurumsal adresi.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2019

?zinler ve Ücret: Türkçe uyarlaman?n kullan?m? için sorumlu yazar Hande Cengiz ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in orijinal geli?tiricileri taraf?ndan belirlenen telif hakk? ve kullan?m

ARABPSYCHOLOGY.COM

ko?ullar?na uyulmas? gerekmektedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in adaptasyon çal??mas?na ait orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: ameliyat-sonrasi-iyilesme-indeksi-toad.pdf

Kaynaklar

Cengiz, H., Aygin, D. (2019). Validity and reliability study of the Turkish version of the Postoperative Recovery Index of patients undergoing surgical intervention.*Turkish Journal of Medical Sciences, 49,* 566-573. doi: 10.3906/sag-1806-33

Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEML? NOT: Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? veya kaynak k?s?tlamalar? nedeniyle bu akademik giri?te sunulmamaktad?r. Ölçek maddelerinin tamam?na eri?im sa?lamak için lütfen yukar?da referans verilen orijinal makaleye veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM